

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Saken

Ansökan om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken för uppförande och drift av högst sju vindkraftverk i Halmstads kommun, Hallands län.

Sökande

RWE Renewables Sweden AB

Org.nr. 556938-6864

Box 388, 201 23 Malmö

Kontaktperson

Frida Godet

Box 388, 201 23 Malmö

+46 (0)70 33 28 548, frida.godet@rwe.com

Fakturaadress

RWE Renewables Sweden AB

Serialnumber 413005

R314

SE-106 53 Stockholm

invoice@rwe.com

Verksamhetskod

40.90 enligt 21 kap. 13 § 1 p miljöprövningsförordningen (2013:251).

Fastigheter

Gräsås 1:5 och Stämmilt 1:2

RWE Renewables Sweden AB

556938-6864

Box 388

201 23 Malmö

Sweden

www.rwe.com

Innehåll

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER.....	1
1. YRKANDEN	3
2. FÖRSLAG TILL VILLKOR	3
3. BAKGRUND.....	6
4. DEN ANSÖKTA VERKSAMHETEN.....	7
5. LOKALISERING	8
6. SAMRÅDSPROCESSEN.....	11
7. MILJÖKONSEKVENSER	12
8. TILLÅTLIGHET	19
9. MOTIVERING AV YRKANDEN OCH VILLKOR	21
10. KONTROLL AV VERKSAMHETEN	24
11. STÄLLANDE AV SÄKERHET	24
12. ÖVRIGT.....	25
13. BILAGOR.....	25

1. YRKANDEN

RWE Renewables Sweden AB (härefter RWE alternativt Bolaget) yrkar att miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Hallands län meddelar tillstånd enligt miljöbalken till uppförande och drift av en gruppstation för vindkraft om högst sju vindkraftverk med en totalhöjd om vardera maximalt 200 meter samt därtill hörande anläggningar och kringutrustning inom projektområdet på fastigheterna Gräsås 1:5 och Stämmilt 1:2 i Halmstad kommun som framgår av karta, Bilaga 1. Om Halmstad flygplats inte skriftligt godkänner verk med en totalhöjd om maximalt 200 meter får endast vindkraftverk med en totalhöjd om maximalt 180 meter vardera uppföras.

Vidare yrkas

- att igångsättningstiden bestäms till sju år från lagakraftvunnet tillstånd,
- att giltighetstiden bestäms till 40 år från lagakraftvunnet tillstånd,
- att villkor meddelas i enlighet med Bolagets förslag till villkor i avsnitt 2 nedan samt
- att miljökonsekvensbeskrivningen (MKB), Bilaga 2, godkänns.

2. FÖRSLAG TILL VILLKOR

Bolaget föreslår att följande villkor meddelas för verksamheten:

Allmänt

1. Om inte annat följer av nedan angivna villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad Bolaget angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.

Layout och anläggande

2. Vindkraftverkens fundament ska placeras inom de etableringsytor som markerats på kartan i Bilaga 1. Vindkraftverken ska i sin helhet vara placerade inom projektområdet som markerats på kartan i Bilaga 1.
3. Reklamanordningar får inte placeras på verken. Med reklamanordning avses inte sedvanliga logotyper på vindkraftverkens maskinhus.
4. Före driftsättning av vindkraftverk ska varningsskyltar sättas upp med information om risk för nedfallande is från vindkraftverken. Utformningen och placering av skyltarna ska redovisas till tillsynsmyndigheten före driftsättning av det första vindkraftverket.
5. Kran- och montageytor samt logistikytor ska utföras inom etableringsytorna i Bilaga 1. Ny väg ska utföras inom etableringsytorna eller utpekade vägkorridorer i Bilaga 1. Breddning och förstärkning av befintlig väg ska ske inom projektområdet i Bilaga 1. Kablar ska förläggas i huvudsak i samma område som väg inom projektområdet i Bilaga 1.

Förändringar som medför att den till vindkraftverken tillhörande infrastrukturen får en slutlig placering inom projektområdet men utanför vad som ovan angetts ska

godkännas av tillsynsmyndigheten. Förslag till slutlig placering av infrastrukturen ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast tre månader innan anläggningsarbetena påbörjas.

6. Bolaget ska anmäla till tillsynsmyndigheten när samtliga anläggningsarbeten är slutförda.

Ljud och skuggning

7. Utomhus vid följande bostäder får buller från vindkraftverken under drift inte överskrida ekvivalent ljudnivå enligt nedan:

Styrande ljudkänslig punkt (bostad). Se karta i Figur 1 i Bilaga 9 i MKB.	X [m] (Öst)	Y [m] (Nord)	By	dB(A)
12	376156	6308247	Digeshult	39
19	375915	6312002	Varvhult	37
33	373504	6308574	Kullhult	39

Buller från vindkraftverken får inte överskrida ekvivalent ljudnivå 40 dB(A) utomhus vid övriga bostäder.

Den ekvivalenta ljudnivån ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar. Denna kontroll ska genomföras inom ett år från det att samtliga vindkraftverk tagits i drift.

Kontroll genom närfältsmätningar och beräkningar ska därefter ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade ljudnivåer eller när tillsynsmyndigheten anser att kontroll av ljudnivån är befogad.

8. Befintliga uteplatser eller, om sådana saknas, ett område om 25 kvadratmeter intill befintliga bostäder som används för till exempel rekreation, vila eller arbete, får inte belastas med en faktisk rörlig skuggbildning överstigande åtta timmar per kalenderår.

Kontroll av villkoret ska utföras genom att den faktiska skuggtiden beräknas för de bostäder som teoretiskt kan utsättas för rörliga skuggor överstigande åtta timmar per år.

Hinderbelysning

9. Hinderbelysningens ljusstyrka ska ställas ned så mycket som gällande lagstiftning medger.

Fladdermöss

10. Vindkraftverken ska hållas avstängda med rotor ställd i idlat läge när medelvindhastigheten under 10 minuter är lägre än 6 m/s vid verkens nav och temperaturen samtidigt överstiger 14 °C. Detta gäller från solnedgång till soluppgång under perioden fr.o.m. den 15 juli t.o.m. den 15 september. Vindkraftverken behöver dock inte hållas avstängda om det är kraftigt regn eller dimma.

Farligt avfall och kemiska produkter

11. Farligt avfall och farliga kemiska produkter ska hanteras och förvaras på ett sådant sätt att eventuellt spill och läckage kan samlas upp och tas om hand utan risk för förorening. Kärler ska vara noggrant märkta med sitt innehåll.

Kontroll

12. För verksamheten ska det finnas ett kontrollprogram för såväl anläggningsfas som driftfas. Förslag till kontrollprogram för anläggningsfasen ska inges till tillsynsmyndigheten senast sex veckor innan arbetena påbörjas. Förslag till kontrollprogram för driften av verksamheten i sin helhet ska ges in till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter det att det första vindkraftverket tagits i drift.

Avveckling och säkerhet

13. När verksamheten slutligen upphört ska Bolaget inom sex månader till tillsynsmyndigheten redovisa en plan för hur och inom vilken tid vindkraftverken ska nedmonteras och omhändertas samt hur marken ska återställas.
14. Bolaget ska ställa säkerhet för efterbehandling och andra återställningsåtgärder om 700 000 kronor per vindkraftverk som uppförs. Säkerheten ska godkännas av miljöprövningsdelegationen innan anläggningsarbetena påbörjas.

3. BAKGRUND

3.1 Presentation av sökanden

Sökanden, RWE, är en del av RWE Renewables som är en av världens ledande aktörer inom vindkraft och är verksamt på fyra kontinenter. RWE Renewables, baserat i Tyskland, förvärvade under år 2019 E.ON:s förnybara bolagsdel och etablerade sig därmed även på den nordiska marknaden. För närvarande driver Bolaget cirka 500 MW vindkraft i Norden, med etablerade vindkraftparker både till havs och på land.

3.2 Behovet av vindkraft

Vinden är en fri, outsinlig och förnybar energikälla. En övergång till energiproduktion med vindkraft istället för fossila bränslen minskar utsläppen av miljöskadliga ämnen såsom växthusgaser och svaveldioxid som bidrar till en ökad försurning av mark och vatten. Vindkraft utgör ett av de främsta alternativen till en ökad andel förnybar energiproduktion i Sverige och passar väl in i det svenska energisystemet.

Energimyndigheten arbetar för att Sverige nationellt ska nå målet om 100 procent förnybar elproduktion till år 2040. Myndigheten framför i sin senaste strategirapport för en hållbar vindkraftsutbyggnad att om vindkraften i ett framtida scenario är en av de främsta källorna för energi skulle vindkraften behöva byggas ut med 100 000 GWh fram till år 2040, vilket motsvarar cirka 70 procent av dagens elanvändning. Enligt beräkningar kan ytterligare 80 000 GWh vindkraft minska utsläppen av växthusgaser med 48 miljoner ton, oavsett om den används för elektrifiering i Sverige eller exporteras. Detta motsvarar nästan lika mycket som Sveriges samlade territoriella utsläpp under 2018 (52 miljoner ton).

Den totala energianvändningen i Halmstad kommun uppgick år 2018 till 2 963 GWh, varav 979 GWh utgörs av direkt fossila källor i form av oljeprodukter samt gasol/naturgas. Om denna energi ersätts med vindkraft, skulle utsläppen från Halmstad kommun minska med nästan 0,58 miljoner ton koldioxid per år, motsvarande ungefär 1% av Sveriges utsläpp enligt samma beräkning som ovan.

Utbyggnaden av Gräsås kommer att ge ett bidrag av förnybar el i energisystemet i Halmstad. Sju vindkraftverk förväntas producera ungefär 98 GWh, då varje vindkraftverk beräknas kunna producera cirka 14 GWh per år, vilket motsvarar:

- Reduktion av 58 800 ton koldioxid, om den bidrar till elektrifiering i Sverige eller ersätter fossil kraftproduktion i andra länder.
- Ungefär 10 % av Halmstads jungfruliga fossila energitillförsel år 2018.
- Det årliga behovet av hushållsel för cirka 19 600 villor.
- Mer än all vindkraftsel producerad inom Halmstad kommun år 2018.

Om vindkraften ersätter fossila energikällor kommer denna att medföra minskade utsläpp av bland annat växthusgaser, svavel- och kväveoxider, samt reducera försurning och övergödning av mark och vatten. Den förväntade produktionen från Gräsås kan bidra till kommunens elektrifiering och energieffektivisering.

Om vindpark Gräsås byggs skulle det således bidra till att uppfylla Hallands läns mål om att klimatgasutsläppen år 2030 inte ska överstiga 0,8 miljoner ton koldioxidekvivalenter.

4. DEN ANSÖKTA VERKSAMHETEN

4.1 Prövningens omfattning

Bolagets ansökan omfattar uppförande och drift av högst sju vindkraftverk med en totalhöjd om maximalt 200 meter inom ett projektområde benämnt Gräsås i Halmstads kommun, Hallands län. Ansökan omfattar även den övriga infrastruktur som krävs för att uppföra och driftsätta vindkraftverken. Detta innefattar exempelvis följdverksamheter såsom etablering av kran- och montageytor, logistikytor, interna vägar samt elledningsdragningar. Det aktuella området är cirka 230 hektar stort och kommer i följande text att benämnas projektområdet. Projektområdet är beläget cirka 23 kilometer nordost om Halmstad, cirka 24 kilometer väst om Falkenberg och cirka 10 kilometer norr om Oskarström, se översiktskarta i Bilaga 1.

Verksamheten omfattas av tillståndsplikt enligt 9 kap. 6 § miljöbalken och verksamhetskod 40.90 enligt 21 kap. 13 § 1 p miljöprövningsförordningen. Eventuella andra tillstånd, anmälningar och dispenser som kan bli aktuella under detaljprojekteringen kommer sökas separat.

Ansökan består av förevarande ansökningshandling med bilagor. Huvudbilagor utgörs av karta över parklayouten samt verkskoordinater i Bilaga 1, MKB (som även innefattar samrådsredogörelsen) i Bilaga 2 samt Teknisk beskrivning (TB) i Bilaga 3. Bilagorna utgör en integrerad del av ansökan och åberopas generellt.

4.2 Planerad verksamhet

Den planerade verksamheten beskrivs i detalj i TB och MKB. Här ges en sammanfattning av ansökt verksamhet.

4.2.1 Placering och utformning

Eftersom Bolaget har som målsättning att, vid tidpunkt för byggnation, tillämpa bästa möjliga teknik, kan någon specifik verksmodell inte fastställas i nuläget och därför inte heller den exakta placeringen av vindkraftverken. Vindkraftverkens slutliga placering kommer istället att fastställas i samband med upphandling av verk. Miljöprövningen sker därför utifrån vissa ramvärden i form av maximal totalhöjd och maximalt antal vindkraftverk. Dessa ramvärden ger en indikation på vilka övriga dimensioner som kan bli aktuella och det är dessa dimensioner som projektet utgått från. För att tydliggöra utformningen av vindparken utgår istället ansökan från etableringsytor och tillhörande vägkorridorer. Inom dessa ingår följande:

- Etableringsytor: vindkraftverk, fundament, kran- och montageytor, ny väg, förstärkning och breddning av väg, samt eventuella logistikytor.
- Vägkorridorer: ny väg utanför etableringsytorna.

I MKB:n presenteras två så kallade exempellayouter, se avsnitt 7.2 i MKB:n. Dessa ligger till grund för de ljud- och skuggberäkningar som genomförts samt fotomontage som tjänar till att underlätta läsarens förståelse och har tagits fram för att påvisa ett maximalt nyttjande av projektområdet med avseende på de miljöeffekter som kan uppstå. Ansökan har utformats på ett sätt så att den påverkan som kan uppstå beskrivs utförligt oavsett var inom etableringsytorna vindkraftverken och tillhörande anläggningar placeras. Vidare är det enbart inom

etableringsytorna samt vägkorridorerna som åtgärder kommer att vidtas, undantaget den förstärkning och breddning som kan krävas på befintliga vägar.

Etableringsytorna har använts så att miljöeffekterna som beskrivs ska motsvara ett "värsta fall". Samtidigt har det i MKB:n visats att antalet möjliga placeringar inom etableringsytorna är begränsade för en parklayout med sju vindkraftverk vilket bland annat beror på vindkraftverkens inbördes placering. Samtliga bedömningar som redovisas nedan och i MKB:n omfattar alla tänkbara konsekvenser, så som påverkan av ljud och skuggor, på landskapsbild samt på naturområdet och skyddade arter.

4.2.2 Anläggande och teknisk utformning

Oavsett val av verksmodell beräknas varje vindkraftverk kunna producera cirka 14 GWh per år vilket totalt ger en årlig produktion på cirka 98 GWh. För att kunna nyttja vindenergin optimalt bör avståndet mellan vindkraftverken uppgå till cirka 3–6 rotordiametrar.

Vindkraftverken förankras i marken antingen genom ett gravitationsfundament eller ett bergförankrat fundament. Vilken typ av fundament som används bestäms av markens geotekniska förhållanden.

Inom projektområdet finns redan ett befintligt vägnät av skogsbilvägar av god kvalitet som idag nyttjas för tunga timmertransporter. Vid behov kommer de befintliga vägarna att rätas ut, förstärkas och breddas. Nyetablering av väg kommer att krävas fram till respektive verksplacering. Vid nyetablering av väg ska vägtrummor placeras genom vägkroppen med jämna mellanrum. Vid breddning och förstärkning av befintlig väg kan befintliga vägtrummor bytas ut och ersättas av nya trummor. Skulle väg behöva anläggas över våtmark eller i nära anslutning till våtmark kommer vägbanken under mark att byggas upp av sprängsten med hög permeabilitet. Väg över våtmark kommer anläggas utan diken. Markavvattning undviks genom att vägdiken inte anläggs över eller i anslutning till våtmark, öppet vatten eller vattendrag.

Vindkraftverken ansluts via sin transformator till ett internt elnät inom projektområdet till en uppsamlingsstation (ett så kallat ställverk), och sen vidare via ett externt elnät till själva anslutningspunkten till överliggande regionnät. Det externa elnätet och anslutningspunkten är koncessionspliktigt och prövas separat. Det interna elnätet ingår i föreliggande prövning enligt miljöbalken. Detta elnät utgörs i regel av markkabel längs de vägar som planeras att användas.

För att säkerställa att även vindkraftverkens vingsvep sker inom projektområdet tillämpas ett buffertavstånd på 77 meter från projektområdets gräns. Det permanenta ytbehovet som krävs för att anlägga de sju vindkraftverken uppskattas till totalt cirka 71 500 m².

5. LOKALISERING

5.1 Val av plats

Området är generellt sett glesbebyggt. Marken i projektområdet och dess absoluta närhet används i första hand som produktionsskog och småskaligt jordbruk. I området finns även stora myrar, sumpskog och mindre bäckar. Skogsmarken i projektområdet är präglad av kalhyggen och produktionsskog men på vissa platser förekommer mindre bokskogar och ädellövträd.

Valet av vindparkens lokalisering har föregåtts av en utredning där olika förutsättningar såsom vindförhållanden och tillgänglig infrastruktur vägts mot motstående intressen såsom naturmiljö-

och kulturmiljövärden samt närheten till boende i området. Flera möjliga lokaliseringar har vägts mot varandra och vald lokalisering har utifrån denna analys bedömts som väl lämpad för en vindkraftsanläggning. Utredningen presenteras utförligt i avsnitt 4 i MKB:n. Där presenteras även alternativa lösningar till planerad verksamhet.

5.2 Planbestämmelser

I Halmstads kommuns befintliga handlingsprogram för hållbar energi anger kommunen att byggnationen av vindkraftverk behöver öka för att Energimyndighetens planeringsmål ska nås. I Översiktsplanen (ÖP) – *Framtidsplan 2030* – pekas lämpliga områden ut för vindkraftsetableringar. Kommunen håller för närvarande på att ta fram både ny ÖP och energi- och klimatplan där kommunen anger etablering av vindkraft som ett steg i arbetet med tekniska system i ett hållbart samhälle.

Projektområdet ianspråktar en mycket begränsad del av området Norr om Slättåkra som i ÖP är utpekad som "Stort opåverkat område". Av vindkraftsplanen framgår att större delen av projektområdet är beläget i ett område benämnt "Utredningsområde", där lämpligheten för vindkraft ska utredas.

Projektet bedöms inte strida mot kommunala planförhållanden eller vindkraftsplanen. Vindkraftverk bedöms kunna uppföras i norra delen av det stora opåverkade området Norr om Slättåkra.

5.3 Markanvändning

Marken i projektområdet och dess absoluta närhet används i första hand för skogsbruk och småskaligt jordbruk. Det finns inga industrier i området men däremot befintliga vindkraftverk och kraftledningar som i viss mån påverkar områdets karaktär. Området används även för friluftsliv, rekreation och jakt.

Tre befintliga vindparker, innefattande totalt 23 vindkraftverk med en totalhöjd om 150 meter vardera, finns inom en radie av 5 kilometer. De närmaste verken är belägna österut på ett avstånd av cirka 600 meter och västerut är närmaste verk beläget cirka 700 meter från projektområdets gräns. Inga andra vindkraftsprojekt är under handläggande eller har beviljats tillstånd i området enligt Länsstyrelsernas och Energimyndighetens karttjänst för etablering av vindkraft i Sverige (Vindbrukskollen).

Halmstad flygplats är belägen cirka 25 kilometer sydost om projektområdet. Diskussion pågår med Halmstad flygplats om en teknisk lösning så att flygplatsens verksamhet inte påverkas av planerad vindpark. Om detta inte löses kommer totalhöjden begränsas till 180 meter och därmed är frågeställningen inte avgörande för vindparkens möjlighet att realiseras.

Pågående markanvändning kommer fortsatt kunna utgöras av skogsbruk och jakt, samt friluftsliv och rekreation. Den markyta som kommer att tas i anspråk är väldigt liten i förhållande till hela projektområdet. Vindparken bedöms inte försvåra ett rationellt skogsbruk, utan snarare i vissa fall underlätta med hänsyn till de nya vägar som byggs.

5.4 Utpekade riksintressen

Inom eller i direkt anslutning till projektområdet är inget område av riksintresse beläget. Inom 5 kilometer från projektområdet finns ett riksintresse för naturvård enligt 3 kap 6 § miljöbalken

samt två riksintressen för trafikslagets anläggningar enligt 3 kap 8 § miljöbalken. Cirka 10 kilometer sydväst om projektområdet finns ett riksintresseområde för vindbruk, vilket även är utpekade i kommunens ÖP.

Riksväg 26 Halmstad-Mora passerar cirka 4,8 kilometer öst om projektområdet. Sträckan mellan Halmstad och Kristinehamn ingår i det nationella stamvägnätet och är av särskild nationell betydelse. **Halmstad Nässjö Järnväg** passerar cirka 5 kilometer öst om projektområdet och är delvis utpekade som riksintresse.

Riksintresseområde för naturvård, **Ivås**, är beläget cirka 3,5 kilometer nordost om projektområdet. Riksintresset utgörs av en övergiven by med ett 50-tal gamla hamlade almar. Området är i sin helhet en nyckelbiotop och har en mycket rik och värdefull moss- och lavflora.

På grund av de stora avstånden mellan projektområdet och de ovanstående riksintresseområdena bedöms ingen negativ påverkan ske på berörda riksintressen.

5.5 Skyddade områden

Ett antal områden som skyddas enligt 7 kap. miljöbalken finns i omgivningarna kring projektområdet.

Naturreservatet **Bohult** ligger ungefär 1,5 kilometer väst om projektområdet. Reservatet består huvudsakligen av gammal orörd bokskog i en sluttning ovanför Övrabökesjön, men det finns även inslag av blandädellövskog och lövsumpskog. Hela bokskogen är en nyckelbiotop och har ett rikt växt- och djurliv. Syftet med reservatet är att bevara områdets gamla artrika skog i gynnsamt tillstånd. Områdets naturliga hydrologi ska även bevaras opåverkad. Ytterligare ett syfte är att stödja allmänhetens möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser.

Skårebo är beläget cirka 1,5 kilometer sydväst om projektområdet och är skyddat som naturreservat. Reservatets norra del består av ett brandfält från år 2008, klassat som nyckelbiotop. I reservatets södra del finns gammal ädellövskog, öppen myr, sumpskog och löv- och blandskogar. Syftet med reservatet är att möjliggöra att vegetation och biologisk mångfald på brandfältet kan genomgå en naturlig succession och utveckling, likaså att skydda nyckelbiotoper och värdekärnor i de gamla skogarna.

Övraböke utgör både naturreservat och Natura 2000-område enligt art- och habitatdirektivet. Området är lokaliserat cirka 2,6 kilometer väst om projektområdet. Syftet med reservatet är att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper som ligger till grund för utpekandet av området samt bevara och utveckla den biologiska mångfalden som är knuten till området – gammal och urskogsartad ädellövskog med rik förekomst av död ved och värdefull kryptogamflora. Stora delar av reservatet är även klassat som nyckelbiotop och i området har flera rödlistade arter påträffats.

Getabäcken är beläget cirka 3,3 kilometer väst om projektområdet och utgör både naturreservat och Natura 2000-område enligt art- och habitatdirektivet. Syftet med reservatet är att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper som ligger till grund för utpekandet av området – gammal och urskogsartad ädellövskog med rik förekomst av död ved och värdefull kryptogamflora.

Även **Skrockeberg** utgör både naturreservat och Natura 2000-område enligt art- och habitatdirektivet. Reservatet är beläget cirka 4,5 kilometer sydost om projektområdet.

Reservatet är huvudsakligen bevuxet med barrskog och syftet med naturreservatet ska vara att bevara naturskogens orörda karaktär med dess rika flora och fauna.

Etableringen av vindparken medför inget intrång i någon av nämnda naturreservat och strider inte heller mot några reservatföreskrifter. Etableringen bedöms heller inte påverka möjligheten att uppnå syftet med respektive naturreservat eftersom bevarandevärdena är markknutna och samtliga Natura 2000-områden är utpekade enligt art- och habitatdirektivet, inte fågeldirektivet.

Projektområdet berörs av strandskyddade sjöar och vattendrag. Etableringsytorna har anpassats för att begränsa intrång i strandskyddade områden, men på ett fåtal platser kan ett mindre intrång bli aktuellt för att undvika intrång i andra områden med större naturvärden. Ett intrång i strandskyddat område är nödvändigt kring en (förmodad) dikning vid etablering av ny väg i vägkorridor till vindkraftverk 2. Detta bedöms vara motiverat för att kunna hålla bra avstånd till ett område med naturvärdesklass 2. Beroende på slutlig placering av vindkraftverken inom etableringsytorna kan även vingöversvep komma att beröra strandskyddade områden.

Syftet med strandskyddet bedöms inte påverkas negativt till följd av vägdragningarna eller eventuellt vingöversvep. Några åtgärder som riskerar att väsentligt förändra livsvillkoren för djur och växtarter inom strandskyddat område bedöms inte komma att vidtas. De åtgärder som vidtas görs även för vindkraft som är ett angeläget allmänt intresse. Eventuella förändringar av det interna väg- och elnätet i förhållande till vad som framgår av Bilaga 1 bedöms inte kräva någon särskild strandskyddsprövning, utan kan istället hanteras inom ramen för förslag till villkor 5. Detta med hänsyn till de bedömningar som gjorts i MKB:n.

Sammantaget bedöms de utpekade skyddade områdena inte påverkas negativt av planerad vindpark.

6. SAMRÅDSPROCESSEN

Eftersom aktuell verksamhet antas medföra betydande miljöpåverkan har ett avgränsningssamråd utan föreliggande undersökningssamråd genomförts.

Samråd med Länsstyrelsen i Hallands län och berörda kommuner genomfördes i mars år 2020. Hinderprövningsremisser skickades ut till Försvarsmakten och Luftfartsverket under mars-april år 2020 samt övriga berörda myndigheter i december samma år. Samråd med allmänhet och närboende samt berörda organisationer genomfördes skriftligt under perioden december år 2020 till och med januari år 2021. En samrådsinbjudan skickades per post till fastighetsägare och närboende inom 3 kilometer från projektområdet och per epost till berörda organisationer som är verksamma i närområdet. Vidare annonserades information om projektets samråd i Hallandsposten den 5 december år 2020 och i Hallands Nyheter den 9 december år 2020. Omfattande material fanns under samrådet tillgänglig på Bolagets hemsida.

En samrådsredogörelse, vilken innefattar de inkomna yttrandena i sin helhet och Bolagets bemötande av inkomna yttranden, har upprättats och återfinns i Bilaga 1 till MKB:n.

Samråd har skett i enlighet med 6 kap. miljöbalken och vad som däri stadgas för tillståndspliktig verksamhet när en specifik miljöbedömning ska göras.

7. MILJÖKONSEKVENSER

7.1 Inledning

Miljökonsekvenserna redogörs för i sin helhet i bifogad MKB. Här lämnas en sammanfattning av de viktigaste miljökonsekvenserna av den ansökta verksamheten.

En gedigen utredning av motstående intressen i närområdet har genomförts. Den har innefattat en genomgång av tidigare dokumenterade värden men även flertalet fältinventeringar av naturvärden, ornitologiska värden, fladdermusarter samt arkeologiska värden. Även om vindkraftverkens exakta placeringar i dagsläget inte kan anges har vindkraftverkens möjliga placering begränsats genom etableringsytorna, som tagits fram för att minimera påverkan på de värden som föreligger. Vidare begränsas inråcktagandet av mark för ny väg genom att definiera vägkorridorer. De två exempellayouter som har tagits fram har legat till grund för bland annat beräkningar och fotomontage och syftar till att fungera som illustrationer vid bedömning av påverkan på motstående intressen. Exempellayouterna är framtagna för att beskriva den maximala miljöpåverkan som vindparken skulle kunna medföra.

Samtliga miljökonsekvenser och påverkan på motstående intressen har grundats på beräkningar och bedömningar *oavsett* var inom etableringsytorna vindkraftverken och tillhörande anläggningar placeras. Vidare är det enbart inom etableringsytorna samt vägkorridorerna som åtgärder kommer att vidtas, undantaget den förstärkning och breddning som kan komma krävas på befintliga vägar. Etableringsytorna har använts så att miljöeffekterna som beskrivs ska motsvara ett "värsta fall". Samtidigt har det i MKB:n visats att antalet möjliga placeringar inom etableringsytorna är begränsade för en parklayout med sju vindkraftverk, vilket bland annat beror på vindkraftverkens inbördes placering. Samtliga bedömningar redovisade nedan och i MKB:n omfattar därtill alla tänkbara konsekvenser, så som påverkan av ljud och skuggor, på landskapsbild samt på naturområdet och skyddade arter.

Sammanfattningsvis visar de undersökningar och de beräkningar som Bolaget vidtagit att konsekvenserna av den sökta verksamheten för människors hälsa och miljön bedöms bli små.

7.2 Naturmiljö

En utförlig beskrivning av miljökonsekvenserna för naturmiljö återfinns i avsnitt 8.4 i MKB:n.

Inom och i omgivningarna till projektområdet finns naturområden som pekats ut som värdefulla i våtmarksinventeringar, skogliga värden utpekade av Skogsstyrelsen samt områden utpekade av Jordbruksverket i ängs- och betesmarksinventeringar. Inom projektområdet finns flertalet myrar. En naturvärdesinventering i projektområdet genomfördes under hösten år 2017 och fullständig rapport från inventeringen återfinns i Bilaga 4 till MKB:n.

Utformningen av etableringsytorna och vägkorridorerna har anpassats för att minimera påverkan på naturvärden i möjligaste mån. I området pågår idag i stor utsträckning skogsbruk, varför en påverkan av området redan föreligger.

Sammantaget bedöms planerad vindpark medföra en liten negativ konsekvens för aspekten naturmiljö på kort, medel och lång sikt. Påverkan bedöms vara störst under anläggningsfasen för att sedan minska under driftsfasen. Bedömningen gäller oavsett vart inom etableringsytorna vindkraftverken placeras.

7.3 Kulturmiljö

En utförlig beskrivning av miljökonsekvenserna för kulturmiljö återfinns i avsnitt 8.8 i MKB:n.

En kulturmiljöutredning genomfördes i projektområdet under november år 2020. Utredningen genomfördes både genom en byråinventering och en fältinventering. Hela utredningen återfinns i Bilaga 7 till MKB:n. Projektområdet bedöms inte omfatta några kulturmiljöer som är sårbara för vindkraftsutbyggnad.

Det finns inga kulturresevat eller riksintressen för kulturmiljön inom 5 kilometer från projektområdet. Fysisk påverkan på kulturhistoriska lämningar kan så långt det är möjligt undvikas genom vidtagna skyddsåtgärder. Inga vindkraftverk med tillhörande etableringsytor kommer placeras inom 25 meter från fornlämningarna eller inom 15 meter från övriga kulturhistoriska lämningar. En fornlämning i form av fossil åker kommer beröras av breddning av befintlig väg och kommer hanteras inom ramen för en ansökan enligt kulturmiljölagen (1988:950). En audiovisuell påverkan kan inte undvikas, men eftersom lämningarna inte utgör besöksmål eller innehar några unika värden bedöms detta inte påverka lämningarna negativt. Bedömningen gäller oavsett vart inom etableringsytorna vindkraftverken placeras.

7.4 Fåglar

En utförlig beskrivning av miljökonsekvenserna för fåglar återfinns i avsnitt 8.5 i MKB:n.

Bolaget har låtit genomföra fågelinventeringar inom och i omgivningarna till projektområdet vid flertalet tillfällen under år 2017 och år 2020. Rapporterna återfinns i Bilaga 5a till 5g till MKB:n. År 2017 genomfördes en linjetaxering för att undersöka förekomsten av häckfåglar, en spelflyktsinventering av örn samt en inventering av skogshöns. Under år 2020 genomfördes en ny spelflyktsinventering av örn samt en ny inventering av skogshöns. År 2020 inventerades även övriga rovfåglar och lom genom flygvägsinventering.

Ansökt vindpark bedöms inte påverka örnar negativt då det inte finns några revir eller häckningar i området. Ett övergivet fiskgjusebo har påträffats men då det inte varit aktivt på åtminstone två år, bedöms ingen betydande påverkan på fiskgjuse uppstå. Den planerade vindparkens etableringsytor har anpassats för att minimera negativ påverkan för skogshöns och det saknas större spelplatser inom projektområdet. Vindkraftens påverkan på skogshöns bedöms vara marginell i jämförelse med skogsbruket i området. Den planerade vindparken bedöms inte heller medföra någon påverkan för sträckande fåglar.

Vindparken har utformats och anpassats till områdets naturvärden och har bedömts medföra acceptabla miljöeffekter för de fåglar som finns i området. Därtill kommer flertalet skyddsåtgärder vidtas för att minimera påverkan på fågellivet. Vindparken bedöms inte påverka den lokala eller regionala bevarandestatusen för fåglar. Bedömningen gäller oavsett vart inom etableringsytorna vindkraftverken placeras. I denna bedömning har även kumulativa effekter av ansökt vindpark tillsammans med närliggande befintliga vindparker beaktats.

7.5 Fladdermöss

En utförlig beskrivning av miljökonsekvenserna för fladdermöss återfinns i avsnitt 8.6 i MKB:n.

En inventering av fladdermusfaunan genomfördes under år 2017 och återfinns i sin helhet i Bilaga 6a och 6b till MKB:n. Ansökt vindpark tillsammans med närliggande befintliga vindparker,

bedöms inte påverka den regionala eller nationella bevarandestatusen för förekommande fladdermusarter. Bedömningen gäller oavsett vart inom etableringsytorna vindkraftverken placeras. Samtliga förekommande fladdermusarter har en god bevarandestatus både nationellt och regionalt.

Samtliga verk kommer installeras med så kallad Batmode, vilket innebär att verken kommer att stängas av under varma och lugna kvällar under sensommaren för att minska risken för kollisioner (så kallad stoppreglering, se förslag till villkor 10).

7.6 Hydrogeologi

En utförlig beskrivning av miljökonsekvenserna för hydrogeologi återfinns i avsnitt 8.7 i MKB:n.

En separat utredning avseende påverkan på områdets hydrogeologi har genomförts och återfinns i sin helhet i Bilaga 3 till MKB:n. En vindkraftpark medför generellt sett alltid en viss risk för hydrologisk och hydrogeologisk påverkan. Den största risken föreligger vid byggnation av vägar och kabelschakt samt dränering vid etablering av fundament och byggnader. Under driftskedet är risken dock liten.

För att minska risken för påverkan i samband med projektet har vindparken lokaliserats samt utformats med stor hänsyn till områdets hydrologi. Genom utpekandet av etableringsytorna har till exempel verk samt kran- och montageytor begränsats till att placeras på lokala höjder för att skapa största möjliga marginal till grundvattennivån och undvika påverkan på avrinningsmönster. Vidare har planerad vägdragning över våtmarker begränsats så långt som möjligt. Att ingrepp inom de mest sårbara områdena på så vis undviks medför att vindparken kan etableras utan betydande negativ inverkan på områdets hydrologi och hydrogeologi.

Vid själva etableringen av vindparken kommer Bolaget även att vidta ett flertal generella skyddsåtgärder, det vill säga åtgärder som i stort sett alltid bör vidtas vid projekt som det aktuella. Därutöver kommer Bolaget att vidta ett antal specifika skyddsåtgärder som bedöms vara värdefulla för att minimera påverkan i området för vindparken som sådant. Samtliga skyddsåtgärder utgår från förslagen i den hydrogeologiska utredningen. Flera av skyddsåtgärderna bedöms kunna medföra en positiv konsekvens för områdets hydrogeologi. Noteras kan att, för åtgärder som utgör anmälningspliktig vattenverksamhet, kommer sådan prövning på gängse sätt att företas i separat ordning.

Förutsatt att föreslagna skyddsåtgärder vidtas bedöms eventuell påverkan i samband med etableringen av vindparken bli likvärdig oavsett var inom etableringsytorna som vindkraftverken placeras. Med de anpassningar i projektets utformning som har gjorts samt de skyddsåtgärder som planeras bedöms den sammantagna påverkan på projektområdets hydrologi och hydrogeologi bli begränsad. Någon väsentlig påverkan på projektområdets avrinningsförhållanden och vattenföring bedöms inte ske.

7.7 Friluftsliv och rekreation

En utförlig beskrivning av miljökonsekvenserna för friluftsliv och rekreation återfinns i avsnitt 8.9 i MKB:n.

Det förekommer inga utpekade friluftslivsintressen inom eller i direkt anslutning till planerad vindpark. Förslagen vindpark innebär inte heller något hinder för allmänheten att besöka och uppleva naturen inom projektområdet med omnejd. Vindparken kommer, av naturliga skäl,

innebära en förändrad upplevelse av landskapet till följd av en visuell påverkan samt till följd av ljud och skuggor i närmiljön. Det är framförallt upplevelsen av ostördhet som kommer att minska. Upplevelsen av vindkraftverk är dock subjektiv och därmed också svårbedömd. Det troliga är att en del närboende och besökare kommer uppleva förändringen som ett intrång, medan andra accepterar åsynen av vindkraft som en del i omställningen till ett mer hållbart samhälle. Bedömningen gäller oavsett vart inom etableringsytorna vindkraftverken placeras.

7.8 Landskapsbild

En utförlig beskrivning av miljökonsekvenserna för landskapsbilden återfinns i avsnitt 8.10 i MKB:n.

För att åskådliggöra hur föreslagen vindpark skulle kunna upplevas från omgivande landskap har ett antal fotomontage med vindkraftverk med en totalhöjd om 200 meter tagits fram. Framtagna fotomontage, beskrivning för hur dessa är framtagna, redogörelse för hindermarkering samt siktanalys finns i Bilaga 8 till MKB:n.

Vindkraftverken kommer markeras med hinderbelysning i enlighet med Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om markering av föremål som kan utgöra en fara för luftfarten. Eftersom planerade verk har en totalhöjd överstigande 150 meter kommer de förses med blinkande högintensivt ljus, dock är det möjligt att det inte behövs högintensiv vit belysning på samtliga verk.

Föreslagen vindpark omfattar sju verk och sammantaget konstateras att de på grund av sin storlek kommer att vara synliga i omgivande landskap och kan från vissa utblickspunkter, framförallt vid platsnivå, uppfattas som dominerande i landskapet. Samtidigt konstateras utifrån genomförda siktanalyser att i stora delar av landskapet kommer vindkraftverken att döljas av skog. Skillnaden av vindkraftverkens synbarhet mellan de två olika exempellayouter är mycket marginell. Vidare är exempellayouterna framtagna för att beskriva ett värsta fall. Utav detta konstateras att bedömningen gäller oavsett var vindkraftverken placeras inom etableringsytorna.

7.9 Ljud

En utförlig beskrivning av miljökonsekvenserna för ljud återfinns i avsnitt 8.11 i MKB:n.

En vindpark innebär alltid en förändrad ljudbild i projektområdet och i den närmaste omgivningen. Ljudemissionsberäkningar har genomförts för planerad vindpark enligt beräkningsmodellen Nord2000, se Bilaga 9 till MKB:n. Nord2000 tar bland annat hänsyn till varierad topografi, frekvensspektrum, markytans egenskaper (till exempel vattenytor) samt meteorologi. Beräkningarna inkluderar även närliggande befintliga vindkraftverks ljudspridning.

Bedömning av kumulativa effekter för ansökt vindpark har genomförts med utgångspunkt från de beräkningar som redovisas i bilagan där kumulativt ljudbidrag från de tre befintliga vindparkerna Fröslida, Ryssbol och Bohult ingår. Utifrån beräkningarna framgår det att det blir en additiv effekt för tre bostadshus (störningskänsliga punkter) i närområdet, då den totala ljudnivån blir högre när det kumulativa ljudbidraget från ansökt vindpark adderas. Den beräknade ljudnivån med kumulativt ljudbidrag från samtliga fyra vindparker är dock som högst 39 dBA. Beräkningarna visar således att det med givna förutsättningar är liten risk att ekvivalent ljudnivå 40 dBA överskrids kumulativt. Även om risken är liten för kumulativt överskridande av ekvivalent ljudnivå 40 dBA görs en bedömning av denna risk och för att säkerställa att ljudnivån

aldrig överstiger 40 dBA för dessa tre bostäder föreslås villkor för detta, se föreslaget villkor 7 ovan.

Sammantaget visar genomförda beräkningar att planerad vindpark inte kommer medföra att begränsningsvärdet om 40 dBA överskrids vid något bostads- eller fritidshus. Beroende på vilken verksmodell som vid tidpunkt för byggnation väljs kommer parklayouten att anpassas med hänsyn till tillåten ljudnivå. Oavsett val av verksmodell eller exakt placering av verken inom etableringsytorna kommer åtgärder vidtas så att kravet på maximalt 40 dBA vid bostads- eller fritidshus utomhus ej överskrids. I övrigt är området i stort redan påverkat av ljud från befintliga vindkraftverk och därmed bedöms ansökt vindpark endast medföra en mindre ökning av den totala kumulativa ljudnivån jämfört med nollalternativet. Bedömningen gäller oavsett vart inom etableringsytorna verken placeras.

7.10 Skuggor

En utförlig beskrivning av miljökonsekvenserna för skuggor återfinns i avsnitt 8.12 i MKB:n.

För att kunna bedöma konsekvenserna av skuggspridning från vindkraftverken har beräkningar för skuggeffekter vid närliggande bostads- och fritidshus genomförts enligt svenska rekommendationer. Beräkningarna återfinns i Bilaga 10 till MKB:n. Beräkningar har gjorts både för ansökt vindpark tillsammans med befintliga närliggande vindkraftverk och enbart för befintliga vindkraftverk.

Vindparken kommer medföra en viss risk för att närboende och människor som under vissa tider vistas inom och i närheten av projektområdet blir störda av skuggor. Efter vidtagna skyddsåtgärder kommer dock inte antalet skuggtimmar vid bostäder överstiga vad som tillåts enligt rättspraxis och konsekvenserna av skuggbildning anses därför vara godtagbara. Oavsett vilken vindkraftsleverantör som upphandlas och var inom etableringsytorna vindkraftverken placeras kan det genom skuggteknik säkerställas att faktisk rörlig skuggbildning inte överskrider 8 timmar per år vid störningskänslig plats vid bostäder. Som störningskänslig plats räknas uteplats, eller en yta på 25 m², som används för till exempel rekreation, vila eller arbete, i anslutning till bostäder. Påverkan kommer därför inte att bli annorlunda, än vad som redovisas i beräkningarna, på ett sätt som har betydelse för prövningen.

I övrigt är området i stort redan påverkat av skuggor från befintliga vindkraftverk och därmed bedöms ansökt vindpark endast medföra en mindre ökning av den totala kumulativa skuggutbredningen jämfört med nollalternativet.

7.11 Hushållning med material, resurser och energi

En utförlig beskrivning av hushållning med material, resurser och energi återfinns i avsnitt 8.13 i MKB:n.

Hushållning med material, resurser och energi är i fokus vad gäller optimering av både vindparkens utformning och placering. Genom den noggranna utredning som gjorts inför förslaget om placering av vindkraftverken möjliggörs en effektiv energiproduktion. Projektområdet anses vara väl förenligt med den kommunala planeringen av markanvändningen, avtal har slutits med markägarna och marken bedöms därmed nyttjas väl. Material, resurser och energi går dock åt till att producera verkens delar samt för att transportera verken. Resurser krävs också för att anlägga vägar och fundament. Den mängd avfall som uppstår som en följd av verksamheten bedöms vara försvarbar.

Etablering och drift av vindkraftverk innehåller en mycket begränsad mängd kemikalier och risken för utsläpp till mark och vatten är mycket liten. Driften av vindkraftverken bedöms därmed inte ge upphov till spridning av skadliga ämnen. Vid nedmontering av vindkraftverken ska materialet i möjlig mån återvinnas och i övrigt behandlas så att ingående komponenter och ämnen inte skadar människors hälsa eller miljö.

Den övergripande effekt som verksamheten har för hushållning av energi, material och naturresurser bedöms vara rimlig i relation till den mängd förnybar energi som vindparken kan producera.

7.12 Risk och säkerhet

En utförlig beskrivning av risk och säkerhet återfinns i avsnitt 8.14 i MKB:n.

Olyckor kopplade till driften av vindkraftverk är mycket ovanliga. De flesta olyckor har inträffat i samband med byggnations-, reparations- och servicearbeten, där olyckorna är arbetsmiljörelaterade. Risker kopplade till tredje man och miljö härrör främst till isbildning, haveri och brand. Dessa risker bedöms som mycket låga med anledning av de skyddsåtgärder som vidtas. Så vitt känt har ingen olycka med personskador för utomstående förekommit vid Sveriges cirka 4 300 vindkraftverk. Säkerhetssystemen som finns i vindkraftverkets konstruktion förebygger risken för läckage och mycket liten mängd kemikalier och oljor används i jämförelse med andra typer av energiproducerande anläggningar.

7.13 Utsläpp till luft och klimatpåverkan

En utförlig beskrivning om utsläpp till luft och klimatpåverkan återfinns i avsnitt 8.15 i MKB:n.

Under anläggningsfasen och vid nedmontering bedöms en negativ effekt för klimatet uppkomma med hänsyn till produktion av vindkraftverk och transporter till vindparken. Redan efter ett halvår beräknas dock vindkraftverken ha producerat lika mycket energi som det krävdes för att producera dem, vilket innebär att vindparken därefter har en positiv klimatpåverkan.

En omställning till förnybara energikällor är avgörande för att minska utsläpp av växthusgaser. Vindkraft ersätter till viss del elproduktion av fossilt bränsle, vilket innebär minskade utsläpp av växthusgaser och långsiktigt även en minskad påverkan på klimatet. Vindkraft, i relation till elproduktion av fossilt bränsle, orsakar även mindre utsläpp av föroreningar till luft (till exempel

stoft, kväveoxider, svaveldioxid, partiklar) och därmed också minskad deponering av luftburna föroreningar till mark och vatten.

Med hänsyn till den positiva effekt som storskalig produktion av förnybar el innebär bedöms den samlade bedömningen vara att den planerade vindparken har en tydligt positiv påverkan på klimatet.

7.14 Avveckling

En utförlig beskrivning om avveckling återfinns i avsnitt 8.16 i MKB:n.

De konsekvenser som bedöms uppkomma vid avveckling och nedmontering är liknande de som uppkommer vid byggnation. Störningarna är relativt kortvariga och kommer att pågå under en begränsad period. Miljöpåverkan bedöms kunna minimeras genom att utföra återställningsåtgärder efter den vid tidpunkten lämpligaste metoden.

7.15 Miljökvalitetsnormer

Vid tillståndsgivning enligt miljöbalken ska säkerställas att tillståndet inte medverkar till att några miljökvalitetsnormer överskrids. Idag finns det miljökvalitetsnormer för luft, kemiska föreningar i fisk- och musselvatten, olika parametrar i vattenförekomster samt för omgivningsbuller.

Påverkan på miljökvalitetsnormer presenteras ingående i respektive avsnitt i MKB:n och i bilagorna till MKB:n. Med de avgränsningar som skett av etableringsytorna och de skyddsåtgärder och försiktighetsmått Bolaget åtagit sig i övrigt kommer vindparken inte medverka till att några miljökvalitetsnormer överskrids.

7.16 Kumulativa effekter

De kumulativa effekter som förväntas uppstå utreds och beskrivs ingående i avsnitt 8.17 i MKB samt under respektive avsnitt i MKB:n och i bilagorna till MKB:n.

Ljud- och skuggberäkningar har genomförts både med och utan närliggande befintliga vindparker. Området är redan påverkat av ljud och skuggor från befintliga vindkraftverk och ansökt vindpark bedöms därmed endast medföra en mindre ökning av den totala kumulativa ljudnivån och skuggutbredningen.

Inventeringar för fåglar och fladdermöss presenteras med separata rapporter för kumulativ påverkan. Vad avser både fåglar och fladdermöss i området bedöms ansökt vindpark tillsammans med närliggande befintliga vindparker inte påverka den regionala eller nationella bevarandestatusen på förekommande arter.

Fotomontage och siktanalyser har genomförts med närliggande befintliga vindkraftverk. Kumulativa effekter avseende landskapsbild är beroende av omgivande terräng och hur långa siktlinjer som finns, i detta fall har vindparker inom sju kilometer inkluderats i fotomontage och synbarhetsanalyser. Via fotomontage och siktanalyser kan det konstateras att den kumulativa effekten i stort begränsar sig till hur många vindkraftverk som är synliga från platser där vindkraftverk redan idag är synliga. Området där vindkraft är synligt bedöms i stort inte öka.

8. TILLÅTLIGHET

8.1 Allmänt

Vindkraft är en förnybar och ren energikälla som bidrar till att uppnå miljöbalkens mål enligt 1 kap. 1 § miljöbalken om hållbar utveckling. Vindkraften bidrar därtill till uppfyllandet av klimat- och energipolitiska mål och anses vara ett mycket angeläget allmänt intresse. Samtidigt bedöms det inte vara möjligt att nå uppställda mål om förnybar elproduktion utan att i någon del påverka motstående intressen.

Som redogjorts för ovan är den ansökta verksamheten inte oförenlig med några riksintressen enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken och bidrar inte heller till att någon miljökvalitetsnorm överskrids. Som redovisas nedan iakttas tillika de allmänna hänsynsreglerna som följer av 2 kap. miljöbalken. Sammanfattningsvis är den sökta verksamheten således förenlig med miljöbalkens syfte och uppfyller de krav som kan ställas enligt miljöbalkens tillåtlighetsregler. Tillstånd till Gräsås vindpark ska därför meddelas.

8.2 Allmänna hänsynsregler

8.2.1 Kunskapskravet

Enligt 2 kap. 2 § miljöbalken ska verksamhetsutövaren skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

Sökanden, RWE, är en del av RWE Renewables som är en av världens ledande aktörer inom vindkraft och är verksam på fyra kontinenter. Inom koncernen finns cirka 30 års samlad erfarenhet av att projektera, bygga och driva vindparker. RWE Renewables förvärvade under år 2019 E.ON:s förnybara bolagsdel och etablerade sig därmed även på den nordiska marknaden. För närvarande driver Bolaget cirka 500 MW vindkraft i Norden, med etablerade vindkraftparker både till havs och på land.

Inom ramen för denna ansökan har Bolaget upprättat en gedigen miljökonsekvensbeskrivning och låtit utföra ett stort antal utredningar, beräkningar och fältinventeringar. Mot bakgrund av ovan får det anses uppenbart att Bolaget uppfyller kunskapskravet enligt miljöbalken.

8.2.2 Försiktighetsprincipen och bästa möjliga teknik

Enligt 2 kap. 3 § miljöbalken ska verksamhetsutövaren utföra de skyddsåtgärder, iakttä de begränsningar och vidta de försiktighetsåtgärder i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Verksamhetsutövaren ska i samma syfte använda sig av bästa möjliga teknik.

Bolaget avser att placera vindkraftverken inom etableringsytorna. Dessa och de två exempellayouterna har utformats utifrån hänsyn till de värden och motstående intressen som finns i närområdet, vilka redovisas i avsnitt 7.1 och 7.2 i MKB:n. Därtill har Bolaget föreslagit ett antal skyddsåtgärder och försiktighetsåtgärder i syfte att förebygga, hindra och motverka att vindparken medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Dessa innefattar bland annat åtgärder avseende fåglar och fladdermöss, ljud, skuggor, hydrologi med mera.

Med den ansökta totalhöjden om 200 meter kommer Bolaget kunna uppföra höga vindkraftverk med stora rotorerna som tar tillvara vindens energi på ett så effektivt sätt som möjligt. Genom att inte begränsa den exakta utformningen av vindkraftverken i tillståndet tillåts bolaget att använda bästa möjliga teknik vid tiden för uppförande.

8.2.3 Produktvalsprincipen

Enligt 2 kap. 4 § miljöbalken ska verksamhetsutövaren undvika att använda eller sälja produkter som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön om de kan ersättas med sådana produkter som kan antas vara mindre farliga.

De kemikalier som hanteras i vindkraftverken är hydrauloljor, smörjoljor, smörjfett och eventuellt antifrysmedel i kylsystem. Under anläggningsfasen används även drivmedel i form av diesel och olja till de maskiner och motorfordon som används vid etableringen. Därutöver förekommer olika kemikalier som används i underhållsarbetet, såsom avfettningsmedel, lim, färg etcetera. Alla kemikalier kommer att omhändertas enligt gällande praxis för att undvika läckage till omgivande mark och vatten.

8.2.4 Hushållnings- och kretsloppsprinciperna

Enligt 2 kap. 5 § miljöbalken ska verksamhetsutövaren hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna att minska mängden avfall, minska mängden skadliga ämnen i material och produkter, minska de negativa effekterna av avfall och återvinna avfall. Därtill ska verksamhetsutövaren i första hand använda förnybara energikällor.

Vindkraft är en förnybar energikälla som medverkar till ett långsiktigt hållbart energisystem och medför liten användning av råvaror och energi. Den övergripande effekt som verksamheten har för hushållning av energi, material och naturresurser bedöms vara liten i relation till den mängd förnybar energi som vindparken kan producera. Redan efter 6–9 månader bedöms ett vindkraftverk ha producerat den energi som krävdes vid tillverkning. Vidare beräknas de vindkraftverk som byggs idag och framåt ha en livslängd på 40 år. I huvudsak bidrar således vindparken till en positiv energianvändning av förnybar el.

Idag finns en andrahandsmarknad för både hela vindkraftverk, där verken monteras ner och restaureras, samt en marknad för delar av verken, såsom rotorblad, girmekanism, växellåda, generator, maskinhus, bromsar och torn. Vid aktuell tidpunkt för en nedmontering kan båda alternativen vara aktuella. Om så inte blir fallet är många delar i ett vindkraftverk återvinningsbara.

8.2.5 Lokaliseringsprincipen

Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken ska verksamhetsutövaren välja en plats för verksamheten som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

En fullständig alternativutredning presenteras i avsnitt 4.1 i MKB:n. Valet av vindparkens lokalisering har föregåtts av en noggrann utredning där olika förutsättningar såsom vindförhållanden och tillgänglig infrastruktur vägts mot motstående intressen såsom naturmiljö- och kulturmiljövärden samt närheten till boende i området. Flera möjliga lokaliseringar har vägts mot varandra, inom Halmstad kommun samt i prisområde 4, inom vilket det föreligger stort underskott på el.

I Gräsås finns det goda förutsättningar för att etablera vindkraft. Efter att befintliga verk och höjdbegränsning från Halmstad flygplats tagits i beaktande, bedöms möjligheterna för att utvinna förnybar energi genom vindkraft på platsen som mycket goda. Vald lokalisering har utifrån denna analys bedömts som väl lämpad för en vindkraftsanläggning.

Gräsås bedöms fördelaktigt med hänsyn till bland annat att avståndet till riksintressen samt övriga miljö-, kultur- och friluftslivsintressen och andra områdesskydd. Vidare är lokaliseringen väl lämpad mot bakgrund av pågående markanvändning, nämligen skogsbruk som i vissa fall bedöms underlättas med hänsyn till de vägar som planeras byggas. Gräsås är därtill lokaliserad på ett tillräckligt avstånd från bostäder för att kunna säkerställa att rådande riktlinjer avseende ljud och skugga innehålls. Etableringsytor och vägkorridorer har utformats så att påverkan på natur och kulturvärden blir obetydlig till liten. Av ovan redogörelse och av MKB:n framgår att konsekvenserna av vindparken för människors hälsa och miljön bedöms bli små. Platsen anses sammantaget vara lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

9. MOTIVERING AV YRKANDEN OCH VILLKOR

9.1 Omfattning

Ansökan avser en gruppstation för vindkraft med sammanlagt högst sju vindkraftverk i det projektområde som anges i kartan i Bilaga 1.

Vindkraftverken kommer att placeras inom utpekade etableringsytor och vägar kommer dras inom utpekade vägkorridorer. Utformningen av etableringsytorna och vägkorridorer har föregåtts av en process där avvägningar skett mot bland annat resultat från inventeringar, utredningar, vindhastighet och andra tekniska förutsättningar samt där synpunkter som inkommit under samråden har beaktats. Etableringsytorna tillsammans med vägkorridorer utgör 20 % av det ursprungliga projektområdet. Vid framtagande av verkspositioner och övrig infrastruktur sker en avvägning mellan utpekade värden och möjligheten till hög produktion av förnybar energi. Den grundläggande inställningen vid avgränsningen av etableringsytorna och vägkorridorerna har varit att i största möjliga mån undvika skada eller negativa effekter genom att helt undvika intrång i identifierade värden, som till exempel natur- och kulturvärden. Etableringsytorna har alltså tagits fram utifrån plats specifika förutsättningar och för att minimera påverkan av etableringen av vindkraftverken. Vid ett fåtal platser går intrång dock inte helt att undvika. Dessa platser är framförallt där vägar passerar naturvärdesobjekt eller hydrologiskt känsliga områden. Det intrång som här kan bli aktuellt är att befintlig väg kan behöva breddas och förstärkas och i vissa fall att ny väg behöver anläggas. I de fall intrång inte helt kunnat undvikas är avsikten att skadan minimeras och avhjälps genom skyddsåtgärder.

9.2 Villkor

9.2.1 Utformning

Samtliga miljökonsekvenser och påverkan på motstående intressen har grundats på beräkningar och bedömningar oavsett var inom etableringsytorna vindkraftverken och tillhörande anläggningar placeras. Vidare är det enbart inom etableringsytorna samt vägkorridorerna som åtgärder kommer att vidtas, undantaget den förstärkning och breddning som kan krävas på befintliga vägar. Etableringsytorna har använts så att miljöeffekterna som beskrivs ska motsvara ett "värsta fall". Samtidigt har det i MKB:n visats att antalet möjliga placeringar inom

etableringsytorna är begränsade för en parklayout med sju vindkraftverk vilket bland annat beror på vindkraftverkens inbördes placering. Samtliga bedömningar redovisade ovan och i MKB:n omfattar därtill alla tänkbara konsekvenser, så som påverkan av ljud och skuggor, på landskapsbild samt på naturområdet och skyddade arter.

Vidare är det inte bara lämpligt utan även nödvändigt att avvakta slutliga verksplaceringar, vägdragning och andra delar av detaljprojekteringen. Verksmodeller som idag inte finns tillgängliga på marknaden kan bli aktuella vid tiden för byggnation. Om vindkraftsverkens positioner bestäms i samband med att MKB:n upprättas krävs detaljprojektering i ett väldigt tidigt stadium i processen, många år innan modellen av verk väljs. Bolaget menar att ett sådant förfarande måste anses vara både miljö- och energimässigt sämre än att göra detaljprojekteringen i så nära anslutning till parkens anläggande som möjligt. Om det ges viss flexibilitet i tillståndet möjliggörs även anpassning med hänsyn till naturvärden och hydrologi vid anläggande av vägarna till vindkraftverken. Om positioner bestäms med eller utan flyttmån är det svårt att i efterhand anpassa vägarna utifrån den utrustning som transportören och leverantören använder vid tiden och det krävs ofta onödigt stora markgrepp.

Vindkraftverk som byggs idag producerar nästan dubbelt så mycket el som vindkraftverk som byggdes för 8–10 år sedan. Teknikutvecklingen leder därför till att allt större elproduktion kan uppnås med färre verk, vilket är kostnadseffektivt och medför mindre påverkan på omgivningen per producerad kilowattimme. För att kunna tillämpa principen om bästa möjliga teknik är det därför inte möjligt att fastslå slutligt val av verksmodell i nuläget eller den exakta installerade effekten.

Mot bakgrund av ovan anser Bolaget att de handlingar som presenterats i förevarande ansökan, tillsammans med MKB och TB och till dessa bifogade utredningar, innehåller den detaljeringsgrad som krävs för att kunna bedöma den totala påverkan på omgivningen på det sätt som förutsätts i miljöbalken.

9.2.2 Igångsättningstid

Enligt 22 kap. 25 § 2 st. jämte 19 kap. 5 § 9 punkten miljöbalken ska det i tillståndet anges inom vilken tid verksamheten ska ha satts igång, så kallad igångsättningstid. Enligt 24 kap. 2 § miljöbalken förfaller ett tillstånd om tillståndshavaren inte har satt igång verksamheten inom igångsättningstiden. En verksamhet anses igångsatt när verksamheten som helhet kan bedrivas på det sätt som avsetts i tillståndet. Enligt nämnd paragraf kan tillståndsmyndigheten bevilja att igångsättningstiden förlängs om tillståndshavaren har ett giltigt skäl till dröjsmålet eller att synnerliga olägenheter skulle uppstå om tillståndet förfaller.

Igångsättningstiden för tillstånd för vindparker har tidigare bestämts till fem år från det att tillståndet vunnit laga kraft. Bolaget anser däremot att en igångsättningstid på sju år är mer realistisk. Anledningen till bedömningen är främst svårigheten att lösa elanslutningsfrågorna inom fem år. Prövningen och handläggningen för koncessioner är ofta förenad med oförutsebarhet och tenderar att dra ut på tiden. Att säkra koncession för nätanslutning riskerar att bli en flaskhals för vindkraftsprojekt där projektägaren har begränsade möjligheter att skynda på processen (exempelvis Mark- och miljööverdomstolens dom den 16 april 2020 i mål nr M 9995-19 där domstolen ansåg att sökanden haft giltiga skäl för dröjsmål med att ta tillståndet i anspråk och beviljade en förlängd igångsättningstid just på grund av svårigheter att teckna bindande anslutningsavtal). Problematiken har dessutom lyfts av Nätkoncessionsutredningens betänkande i SOU 2019:30 om moderna tillståndsprocesser för elnät (s. 130–132).

Det finns även andra faktorer som kan påverka möjligheten att sätta igång verksamheten. Ett exempel är värmeböljan sommaren år 2018 där extremtorka och skogsbränder medförde pauser i byggnationer på grund av brandrisker. Ett annat exempel är rådande pandemi som medfört svårigheter för mångtalet projekt, däribland ett stort antal vindkraftsprojekt.

Mot bakgrund av ovan måste den yrkade igångsättningstiden om sju år från det att tillståndet vunnit laga kraft anses som skälig.

9.2.3 Giltighetstid

Ett tillstånd kan enligt 16 kap. 2 § miljöbalken ges för begränsad tid. I ett avgörande från år 2014 (Mark- och miljööverdomstolens dom den 27 augusti 2014 i mål nr M 9473-13) slog Mark- och miljööverdomstolen fast att ett tillstånd till vindkraftverksamhet normalt bör tidsbegränsas. I nämnt avgörande begränsades tillståndet till 35 år. Domstolen motiverade giltighetstiden mot bakgrund av den tekniska utvecklingen, ökande kunskaper som kan leda till ändrade miljökrav samt möjligheten att skärpa villkoren vid en förnyad tillståndsprövning. Därutöver påpekade domstolen att vindkraftsverkets tekniska livslängd bör vägas in i bedömningen samt att värdet av den plats som ändå tagits i anspråk för verksamheten utnyttjas på ett sätt som är effektivt ur energianvändningssynpunkt och ur ett hushållningsperspektiv. Avgörandet är sju år gammalt och sedan dess har livslängden på moderna vindkraftverk ökat i takt med den tekniska utvecklingen. De verk som byggs idag och framåt beräknas ha en livslängd på minst 40 år. Eftersom störst miljöpåverkan sker i tillverkningsfasen medför vindkraftverk med längre livslängd positiva miljöeffekter och bidrar till god hushållning. Att inte nyttja ett vindkraftverk till dess fulla kapacitet går på tvärs med hushållningsprincipen.

Som framgår ovan riskerar elanslutningsfrågorna dra ut på tiden. Därtill ianspråkta avveckling av vindkraftverken cirka 1–2 år av giltighetstiden. Bolaget vill också påpeka att det inte är möjligt att förlänga ett tillstånds giltighet genom ändringstillstånd eller liknande förfarande utan ett nytt tillstånd måste sökas.

Mot bakgrund av den pågående teknikutvecklingen, kravet på bästa möjliga teknik, principen om god hushållning samt risk för lång igångsättningstid anser Bolaget att giltighetstiden för tillståndet bör bestämmas till 40 år.

9.2.4 Skugga

Bolagets yrkande begränsar den faktiska rörliga skuggtiden till åtta timmar per år vid uteplats eller annan likartad plats vid bostad. Bolaget ser det som tekniskt komplicerat och inte heller nödvändigt att ur störningssynpunkt kontrollera en maximal faktisk rörlig skuggtid om 30 minuter per dag vid en uteplats eller annan likartad plats vid byggnad. Ett villkor ska vara utformat så att det är möjligt att kontrollera efterlevnaden varför Bolaget anser att en sådan skrivning i ett skuggvillkor inte är lämplig. Att villkoret enbart reglerar den årliga skuggtiden bedöms inte medföra ökade störande effekter för närboende. Skuggtiden fördelas över årets alla dagar varför skuggtiden per dag hålls på en acceptabel nivå genom att begränsa den årliga skuggtiden. Föreslaget villkor ligger i linje med vedertagen praxis.

9.2.5 Fladdermöss

Bolagets yrkande villkor överensstämmer med det som Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt fastställt i dom den 27 december 2018 i mål nr M 1262-18 för en vindkraftpark på fastigheterna Bökås 1:1 med flera i Hylte kommun. Det överensstämmer även

med det som rekommenderas i den uppdaterade syntesrapporten om vindkraftens påverkan på fåglar och fladdermöss som publicerades i maj år 2017 inom ramen för Energimyndighetens och Naturvårdsverkets kunskapsprogram Vindval.

10. KONTROLL AV VERKSAMHETEN

Den som bedriver en verksamhet som påverkar miljön ska själva kontrollera och visa att de följer miljöbalken. Kravet på egenkontroll regleras i förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll och gäller för alla verksamheter som är anmälnings- eller tillståndspliktiga enligt miljöbalken.

Bolaget kommer att äga parken och ha miljöansvaret. Bolagets drift- och underhållsavdelning kommer att ansvara för egenkontrollen på anläggningen när verksamheten är i drift. Som stöttning i detta arbete bidrar Bolagets HSE-organisation för rådgivning i arbetet och att de dokument som tillhör egenkontrollen är uppdaterade. Egenkontrollprogrammet för vindparken kommer upprättas för byggnation och drift.

11. STÄLLANDE AV SÄKERHET

För att en säkerhet ska vara betryggande måste den dels uppfylla kriterierna för att kunna betraktas som en säkerhet, dels vara tillräcklig för att säkerställa sitt ändamål. En säkerhet bör inte vara större än vad som behövs. En utgångspunkt bör vara att säkerheten tillåter att så mycket kapital som möjligt blir kvar hos verksamhetsutövaren (prop. 2006/07:95 s. 110).

I ett avgörande från år 2018 (Mark- och miljööverdomstolens dom den 13 mars 2018 i mål nr M 6328-16) sattes den ekonomiska säkerheten till 500 000 kr. Aktuell vindkraftspark omfattade nio verk med en maximal höjd om 175 meter. I förevarande tillståndsansökan ansöker Bolaget om högst sju vindkraftverk med en totalhöjd om vardera maximalt 200 alternativt 180 meter.

Ansökt vindpark har utformats och anpassats till områdets naturvärden och tar hänsyn till samtliga miljökonsekvenser och påverkan på motstående intressen. Åtgärder kommer endast vidtas inom etableringsytor, vägkorridorer samt vid breddning av befintlig väg. De miljökonsekvenser som bedöms uppstå vid byggnation beskrivs utförligt ovan, i MKB samt i där bilagda utredningar. Vid nedmontering och återställande av platsen kommer, liksom vid byggnation, transporter och byggarbeten att ske. De konsekvenser som bedöms uppkomma vid avveckling och nedmontering är liknande de som uppkommer vid byggnation och resning av verken. Störningarna är relativt kortvariga och kommer att pågå under en begränsad period. Bolaget bedömer således att ansökt verksamhet inte riskerar medföra mer påverkan på området vid nedmontering än vid byggnation och riskerar således inte medföra eventuella merkostnader vid avveckling.

Mot bakgrund av ovan anser Bolaget att en säkerhet om 700 000 kronor är betryggande i förhållande till de återställningsåtgärder som kan bli aktuella i detta fall.

12. ÖVRIGT

12.1 Kungörelse

För kungörelsekostnader, se Bolagets fakturaadress under Administrativa uppgifter, sid. 1. Bolaget har även möjlighet att ta emot e-fakturor, vänligen kontakta Bolagets kontaktperson för uppgifter om detta.

12.2 Icke-teknisk sammanfattning

För icke-teknisk sammanfattning hänvisas till MKB:n.

Malmö den 30 /11/ 2021

RWE RENEWABLES SWEDEN AB

Roland Flaig

Lars Borisson

13. BILAGOR

Bilaga 1 Översiktskarta

Bilaga 2 Miljökonsekvensbeskrivning

Bilaga 3 Teknisk beskrivning